

viste sig, at Tilliden ikke vendte tilbage, og der stadig svævede en Tordensky over Landmandsbanken, at gøre sig klart, hvorledes man saa kunde skaffe disse Midler til Veje. Jeg har hele Tiden ment, at det var ret umuligt, at Staten skulde bære det hele, og at den neppe heller kunde bære det sammen med Nationalbanken. Man maatte ogsaa søge Støtte fra andre Sider, ikke blot pekuniær Støtte, men ogsaa den Støtte, som ligger i de vedkommende verdenskendte Institutioners store Anseelse. Landmandsbankens Sammenbrud har jo været en Begivenhed, der paa følelig Maade har berørt vort Renommé i Udlandet, og vi mente bl. a. ogsaa, at det havde i den Henseende Betydning, at vi fik to saa ansete og verdenskendte Institutioner som Østasiatisk Kompagni og Store Nordiske til at gaa med. Se, alt dette kunde ikke gøres paa en Studs, man kunde ikke klare sig denne Situation i nogle faa bevægede Aftentimer, det var umuligt, der maatte nogen Tid til, inden saadanne Ting kunde modnes, inden der kunde være ført de fornødne Samtaler og foretaget de fornødne Overvejelser. Det forekommer mig at være meget vanskeligt at bestride, at dette var en naturlig Tanke.

Det ærede Medlem bliver ved at tale om, at det, som laa til Grund for vor Handlemaade den Gang, var Tanken om at forberede Befolkningen og Lovgivningsmagten paa en Katastrofe. (*Brandes*: Det sagde De). Nej, maa jeg gentage, hvad jeg sagde før: det, som selvfølgelig var Hovedmotivet for os, var, at vi troede, der var Mulighed for, at det kunde hjælpe, og vi ikke vilde vælge den strengeste Fremgangsmaade, som med Sikkerhed vilde have givet den store Katastrofe, vi nu staar overfor, med de uhyre Ofre, før det var prøvet, om ikke en Fremgangsmaade, som Nationalbanken anbefalede og troede paa, kunde føres igennem. Det var selvfølgelig det afgørende. Men en Bibetragtning — jeg beder det ærede Medlem erindre, at det først nævnte var Hovedbetragtningen — var naturligvis den, at hvis det ikke skulde lykkes, vilde der i hvert Fald være vundet noget mere Tid til at forberede sig til at imødegaa den større Katastrofe.

Det ærede Medlem fandt, det var rimeligt at lade Landmandsbankens Aktier gaa ned til deres naturlige Værdi. Ja, det var akkurat det samme, vi fandt den Aften. Det blev netop en Aftale, en Aftale, som desværre ikke blev holdt, at man fra Landmandsbankens Side skulde være meget varsom med at støtte Aktiernes

Kurs; man skulde, som det hed den Aften, følge dem lidt paa Vej, men derefter overlade dem til deres egen Skæbne, saaledes at de fandt deres naturlige Kursleje.

Med Hensyn til den personlige Rekonstruktion af Landmandsbankens Ledelse var det Meningen den Aften, at denne skulde finde Sted, men det er meget rigtigt, hvad det ærede Medlem siger, at den Aften mente hverken Nationalbanken eller — som det viste sig i de følgende Dage — de private Banker, at det vilde være rigtigt, at Glückstadt gik straks. (*Brandes*: Ikke indtil nu; der er aldrig nogen, som har ment *det*). Ja, det maa jeg dog bestride; men her er vi maaske inde paa et Omraade, hvor det er lidt vanskeligt at debattere offentligt, hvad den har sagt, og hvad den har sagt. Jeg kan imidlertid forsikre, at i den sidste Tid, efter at Etatsraad Glückstadt var rejst paa Orlov til Udlandet, stod det meget klart for adskillige af dem, der har deltaget i disse Overvejelser, at han ikke burde vende tilbage og indtage sin Plads som Bankens Førstedirektør. Jeg ved vel, at Glückstadt i et saare uforsigtigt Interview har udtalt, at det var givet, at han kom tilbage, og at hans Ferie endda vilde blive noget kortere end sædvanlig, men dette stemte ikke med den Opfattelse, man havde i Nationalbanken og i Regeringen.

Schovelin: Overfor de Bemærkninger, som den højtærede Statsminister fremsatte, ønsker jeg dog at gøre gældende, at det neppe kan siges at være en korrekt Bedømmelse af Situationen, at den Gang — i Begyndelsen af Juli — vilde man ikke paa nogen Maade kunne have taget et Tab paa 144 Mill. Kr., men derimod kunde det nok synes, at 55²/₃ Millioner, eller hvor meget det nu var, var saa nogenlunde akkurat, hvad man kunde sluge i sig. Det er fuldstændig forkert. En af Grundene til, at det mislykkedes, er netop, at man straks havde paa Følelsen, at der var meget større Tab. Man sagde Mand og Mand imellem — Gud ved, hvor mange Gange jeg har hørt det paa Københavns Børs —: Ja, der maa vel lægges mindst 50 Mill. Kr. til. Det var det, man sagde, man havde Mistillid til denne Historie, man havde Mistillid til selve denne Opgørelse, som ogsaa bagefter viste sig at være fuldkommen forkert, og som de Herrer burde vide var fuldkommen forkert, fordi de havde den rigtige Opgørelse liggende for sig. Det kunde ikke i Almindelighed være Landmandsbanken, som skulde bedømme